

ZASKARŻANIE UCHWAŁ ZGROMADZEŃ SPÓŁEK KAPITAŁOWYCH

Justyna Dąbrowska

MONOGRAFIE

Wolters Kluwer

ZASKARŻANIE UCHWAŁ ZGROMADZEŃ SPÓŁEK KAPITAŁOWYCH

Justyna Dąbrowska

MONOGRAFIE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 15 maja 2016 r.

Recenzent
Prof. dr hab. Andrzej Kidyba

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Ewa Fonkowicz

Opracowanie redakcyjne
Agata Czuj

Łamanie
Wolters Kluwer

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN 978-83-8092-324-9

ISSN 1897-4392

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów / 13

Wprowadzenie / 19

Rozdział I

Charakter prawny uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 21

- § 1. Definicja uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej / 21
- § 2. Cywilnoprawny charakter uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 23
- § 3. Uchwały zmierzające do wywołania skutków prawnych / 31
  - 1. Uwagi ogólne / 31
  - 2. Uchwały wywołujące skutki prawne w sferze wewnętrznej spółki kapitałowej / 34
    - A. Uchwały dotyczące relacji pomiędzy wspólnikami (akcjonariuszami) a spółką / 35
      - a) Uchwały o dopłatach / 37
      - b) Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego w drodze zmiany umowy (statutu) spółki / 37
    - B. Uchwały dotyczące relacji pomiędzy spółką a członkami jej organów / 40
      - a) Uchwały o powołaniu i odwołaniu członków organów spółki / 41
      - b) Uchwała o udzieleniu absolutorium członkom organów spółki kapitałowej / 42
  - 3. Uchwały wywołujące skutki prawne w sferze zewnętrznej spółki / 45
    - A. Uchwały o połączeniu i podziale spółek kapitałowych / 45
    - B. Uchwała o przekształceniu spółki kapitałowej / 46

4. Szczególny charakter uchwał zezwalających na dokonanie czynności przez zarząd spółki kapitałowej / 47
- § 4. Uchwały zgromadzeń spółek kapitałowych niewywołujące skutków prawnych / 54

Rozdział II

Podstawy zaskarżania uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 56

- § 1. Podstawy wadliwości uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych uzasadniające ich uchylenie / 56
  1. Uwagi ogólne / 56
  2. Sprzeczność z umową (statutem) spółki / 58
  3. Sprzeczność z dobrymi obyczajami / 61
  4. Godzenie w interes spółki / 66
  5. Cel pokrzywdzenia współnika (akcjonariusza) / 69
  6. Ograniczenie podstaw zaskarżenia uchwał o łączeniu, podziale i przekształceniu spółek kapitałowych / 73
- § 2. Sprzeczność z ustawą jako podstawa powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 74
  1. Definicja sprzeczności z ustawą / 74
  2. Materialna sprzeczność uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych z ustawą / 81
  3. Formalna sprzeczność uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych z ustawą / 82
    - A. Podjęcie uchwały z udziałem osób nieuprawnionych / 88
    - B. Naruszenie wymogu kworum / 89
    - C. Naruszenie formy uchwały / 90
  4. Dopuszczalność podjęcia tzw. uchwał negatywnych / 92
- § 3. Stosowanie przepisów kodeksu cywilnego do uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 96
  1. Zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych sprzecznych z zasadami współżycia społecznego i podjętych w celu obejścia ustawy (*in fraudem legis*) / 96
  2. Stwierdzenie nieważności i uchylenie części uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej / 103
  3. Wpływ wadliwości głosów na uchwały zgromadzeń spółek kapitałowych / 107
    - A. Pojęcie i charakter prawny głosu / 107

- B. Stosowanie przepisów o wadach oświadczeń woli
w procedurze zaskarżania uchwał / 112

Rozdział III

Legitymacja do zaskarżania uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 118

- § 1. Legitymacja procesowa do zaskarżania uchwał zgromadzeń
spółek kapitałowych / 118
1. Pojęcie legitymacji procesowej do zaskarżania uchwał
zgromadzeń spółek kapitałowych / 118
  2. Charakter legitymacji procesowej czynnej do zaskarżania
uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych. Zagadnienie
interesu prawnego / 119
  3. Legitymacja procesowa bierna w sprawie o zaskarżenie uchwał
zgromadzeń spółek kapitałowych / 123
    - A. Zmiany legitymacji biernej / 123
    - B. Reprezentacja spółki / 125
- § 2. Legitymacja organów i członków organów spółki kapitałowej / 131
1. Legitymacja organów spółki kapitałowej / 131
    - A. Procedura zaskarżenia uchwały przez organ spółki
kapitałowej / 131
    - B. Pozycja prokurenta spółki / 133
  2. Legitymacja członków organów spółki kapitałowej / 134
    - A. Zagadnienie legitymacji odwołanych członków organów
spółki kapitałowej / 135
    - B. Żądanie stwierdzenia nieważności uchwały o odwołaniu
członka organu spółki / 142
- § 3. Legitymacja wspólników (akcjonariuszy) spółek
kapitałowych / 146
1. Charakter prawa wspólników (akcjonariuszy) do zaskarżania
uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 146
  2. Nadużywanie prawa do zaskarżania uchwał zgromadzeń
spółek kapitałowych / 149
  3. Zagadnienie legitymacji czynnej tzw. byłego wspólnika
(akcjonariusza) / 152
  4. Zaskarżanie uchwał przez zbywcę i nabywcę udziału
(akcji) / 157

5. Status powierniczego nabywcy udziału (akcji) / **162**
6. Zaskarżanie uchwał przez następów prawnych wspólnika (akcjonariusza) / **163**
7. Zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych przez jedynego wspólnika (akcjonariusza) spółki / **167**
- § 4. Legitymacja współuprawnionych z udziału (akcji) / **168**
  1. Współuprawnienie z udziału (akcji) / **168**
  2. Legitymacja spadkobierców i współwłaścicieli w częściach ułamkowych / **171**
  3. Legitymacja małżonków / **173**
  4. Legitymacja wspólników spółki cywilnej / **178**
- § 5. Legitymacja zastawnika i użytkownika udziału i akcji / **180**
  1. Ustanowienie zastawu i użytkownika na udziale i akcji / **180**
  2. Wykonywanie prawa głosu przez zastawnika i użytkownika udziału i akcji / **181**
  3. Zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych przez zastawnika i użytkownika udziału i akcji / **188**
- § 6. Legitymacja wierzyciela zajętego udziału (akcji) i zarządcy / **190**
- § 7. Legitymacja syndyka, tymczasowego nadzorca sądowego i zarządcy przymusowego w postępowaniu upadłościowym oraz nadzorca i zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym / **197**
- § 8. Legitymacja likwidatora / **202**
- § 9. Legitymacja kuratora / **202**
- § 10. Legitymacja prokuratora / **205**
- § 11. Legitymacja Rzecznika Praw Obywatelskich / **206**
- § 12. Legitymacja Ministra Spraw Wewnętrznych / **206**
- § 13. Legitymacja Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego / **208**
- § 14. Legitymacja Komisji Nadzoru Finansowego / **208**

Rozdział IV

Procedura zaskarżania uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 210

- § 1. Procedura zaskarżania uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych przez wspólnika (akcjonariusza) obecnego na zgromadzeniu / **210**
  1. Uwagi ogólne / **210**
  2. Głosowanie przeciwko uchwale i żądanie zaprotokołowania sprzeciwu / **210**

3. Udział pełnomocnika wspólnika (akcjonariusza) w zgromadzeniu / **215**
  - A. Warunki uczestnictwa pełnomocnika wspólnika (akcjonariusza) w zgromadzeniu / **215**
  - B. Możliwość ustanowienia kilku pełnomocników i udzielenia pełnomocnictwa jednemu pełnomocnikowi przez kilku wspólników (akcjonariuszy) / **220**
  - C. Dopuszczalność udzielenia nieodwołalnego pełnomocnictwa do udziału w walnym zgromadzeniu / **222**
  - D. Ograniczenia podmiotowe przy ustanowieniu pełnomocnika. Udział w walnym zgromadzeniu pełnomocnika pozostającego w konflikcie interesów. Zagadnienie głosowania pełnomocnika niezgodnie z instrukcją / **224**
4. Procedura zaskarżania uchwał walnego zgromadzenia podjętych w głosowaniu korespondencyjnym / **234**
5. Głosowanie i zgłoszenie sprzeciwu za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Elektroniczne walne zgromadzenie / **238**
6. Zaskarżanie uchwał podjętych z wykorzystaniem wzorca uchwały udostępnianego w systemie teleinformatycznym / **243**
- § 2. Zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych przez wspólnika (akcjonariusza) nieobecnego na zgromadzeniu lub niebiorącego w nim udziału / **246**
  1. Uwagi ogólne / **246**
  2. Bezasadne niedopuszczenie wspólnika (akcjonariusza) do udziału w zgromadzeniu / **246**
  3. Nieobecność wspólnika (akcjonariusza) a wadliwe zwołanie zgromadzenia i powzięcie uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad / **249**
  4. Podstawy zaskarżenia uchwał zgromadzeń wspólników spółek z ograniczoną odpowiedzialnością podjętych w drodze pisemnego głosowania / **252**
    - A. Podjęcie uchwał bez odbycia zgromadzenia wspólników / **252**

- B. Pominięcie wspólnika przy głosowaniu i brak zgody na głosowanie pisemne / **254**
- C. Głosowanie przeciwko uchwale i zgłoszenie sprzeciwu / **255**

Rozdział V

Sankcje wadliwych uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 257

- § 1. Wadliwość uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / **257**
- § 2. Wzruszalność uchwał naruszających postanowienia umowy (statutu) spółki, sprzecznych z dobrymi obyczajami, godzących w interes spółki i mających na celu pokrzywdzenie wspólnika (akcjonariusza) / **264**
- § 3. Bezwzględna nieważność uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych sprzecznych z ustawą / **267**
  - 1. Uwagi ogólne / **267**
  - 2. Charakter powództw o zaskarżenie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / **271**
  - 3. Zarzut nieważności uchwały / **277**
  - 4. Zakres kognicji sądu rejestrowego / **284**
  - 5. Wyłączenie stosowania art. 189 k.p.c. / **291**
  - 6. Ograniczenia legitymacji do zaskarżania uchwał / **296**
  - 7. Stosowanie art. 58 k.c. do uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / **300**
  - 8. Bezwzględna nieważność uchwał innych organów spółek kapitałowych / **302**
  - 9. Koncepcja uchwał nieistniejących / **304**

Rozdział VI

Skutki zaskarżania uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych / 318

- § 1. Konsekwencje wszczęcia procesu o zaskarżenie uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej / **318**
  - 1. Uwagi ogólne / **318**
  - 2. Wątpliwości związane z wykonaniem zaskarżonej uchwały / **319**
  - 3. Implikacje zaskarżenia uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej na postępowania sądowe / **322**

-
- § 2. Skutki oddalenia powództwa o zaskarżenie uchwały
zgromadzenia spółki kapitałowej / **324**
1. Uwagi ogólne / **324**
  2. Odpowiedzialność za nieuzasadnione wytoczenie powództwa
o zaskarżenie uchwały / **325**
  3. Odpowiedzialność akcjonariusza i wspólnika spółki
z ograniczoną odpowiedzialnością za wytoczenie
bezpodstawnego powództwa o zaskarżenie uchwały / **330**
  4. Wzajemne roszczenia spółki i wspólników (akcjonariuszy)
spółki / **332**
  5. Wpływ oddalenia powództwa o zaskarżenie uchwały
zgromadzenia spółki kapitałowej na inne postępowania
sądowe / **344**
    - A. Wpływ oddalenia powództwa na postępowanie
rejestrowe / **344**
    - B. Wpływ oddalenia powództwa na inne toczące się procesy
o zaskarżenie uchwał zgromadzeń spółek
kapitałowych / **344**
    - C. Możliwość ponownego wytoczenia powództwa
o zaskarżenie uchwały zgromadzenia spółki
kapitałowej / **345**
- § 3. Konsekwencje uwzględnienia powództwa w sprawie
o zaskarżenie uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej / **346**
1. Uwagi ogólne / **346**
  2. Stwierdzenie nieważności uchwał zgromadzeń
spółek kapitałowych a ich uchylenie / **346**
  3. Zagadnienie rozszerzonej prawomocności wyroku
uwzględniającego powództwo w sprawie o zaskarżenie
uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej / **349**
  4. Skutki wyroku uwzględniającego powództwo o zaskarżenie
uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej wobec osób
trzecich / **354**
  5. Wpływ wydania wyroku uwzględniającego powództwo
o zaskarżenie uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej
na postępowanie rejestrowe / **358**
  6. Wzajemne roszczenia spółki i wspólników (akcjonariuszy)
spółki / **360**

- A. Wymagalność roszczeń o świadczenia nienależne / **363**
- B. Przedawnienie roszczeń z tytułu zwrotu nienależnego świadczenia / **370**
- 7. Odpowiedzialność spółki za szkodę wyrządzoną uchwałą o połączeniu sprzeczną z ustawą, umową (statutem) spółki lub dobrymi obyczajami / **373**

Bibliografia / **375**

Orzecznictwo / **411**

Wykaz skrótów

Akty prawne

- dyrektywa 2007/36/WE** dyrektywa 2007/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie wykonywania niektórych praw akcjonariuszy spółek notowanych na rynku regulowanym (Dz. Urz. UE L 184 z 14.07.2007 r., s. 17)
- k.c.** ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
- k.h.** rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.)
- Konstytucja RP** Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.c.** ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.r.o.** ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.)
- k.s.h.** ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1030 z późn. zm.)

p.o.p.c.	ustawa z dnia 18 lipca 1950 r. – Przepisy ogólne prawa cywilnego (Dz. U. Nr 34, poz. 311)
pr. bank.	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.)
pr. restr.	ustawa z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978 z późn. zm.)
pr. spół.	ustawa z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 21 z późn. zm.)
p.u.	ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233 z późn. zm.)
rozporządzenie 2157/2001/WE	rozporządzenie Rady (WE) nr 2157/2001 z dnia 8 października 2001 r. w sprawie statutu spółki europejskiej (SE) (Dz. Urz. L 294 z 10.11.2001 r., s. 1)
TWE	Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (wersja skonsolidowana Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006 r., s. 37)
u.k.p.	ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 747 z późn. zm.)
u.KRS	ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1142 z późn. zm.)
u.k.w.h.	ustawa z dnia 6 listopada 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 707 z późn. zm.)
u.n.r.f.	ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 174)
u.n.z.f.	ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 942 z późn. zm.)

- u.o.i.f.** ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 94 z późn. zm.)
- u.o.p.** ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1382 z późn. zm.)
- u.s.m.** ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1222 z późn. zm.)
- u.w.l.** ustawa z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1892)
- u.z.r.** ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 297)

Periodyki

- Apel. Lub.** Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Lublinie
- Apel. W-wa** Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie
- Biul. SAKa** Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Katowicach
- Biul. Skarb.** Biuletyn Skarbowy
- Biul. SN** Biuletyn Sądu Najwyższego
- GP** Gazeta Prawna
- GSP** Gdańskie Studia Prawnicze
- GSP-Prz. Orz.** Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
- HUK** HUK. Czasopismo Kwartalne Całego Prawa Handlowego, Upadłościowego oraz Rynku Kapitałowego

KPP	Kwartalnik Prawa Prywatnego
KSP	Krakowskie Studia Prawnicze
Mon. Praw.	Monitor Prawniczy
Mon. Pr. Hand.	Monitor Prawa Handlowego
Mon. Pr. Pr.	Monitor Prawa Pracy
Mon. Spół.	Monitor Spółdzielczy
NP	Nowe Prawo
NPN	Nowy Przegląd Notarialny
ONSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSA WSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
OSAKa	Orzecznictwo Sądów Apelacji Katowickiej
OSAŁ	Orzecznictwo Sądów Apelacji Łódzkiej
OSASz	Orzecznictwo Sądów Apelacji Szczecińskiej
OSAW	Orzecznictwo Sądów Apelacji Wrocławskiej
OSN	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNAPIUS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCP	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC-ZD	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna. Zbiór Dodatkowy
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPIKA	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A

OTK-B	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria B
PiP	Państwo i Prawo
PiZS	Praca i Zabezpieczenie Społeczne
POSAG	Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
PPH	Przegląd Prawa Handlowego
PPW	Prawo Papierów Wartościowych
Pr. Gosp.	Prawo Gospodarcze
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
Pr. Bank.	Prawo Bankowe
Pr. Pr.	Prawo Pracy
Pr. Sp.	Prawo Spółek
Prz. Leg.	Przegląd Legislacyjny
PS	Przegląd Sądowy
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
SI	Studia Iuridica
SC	Studia Cywilistyczne
SPP	Studia Prawa Prywatnego
ST	Samorząd Terytorialny
St. Praw.	Studia Prawnicze
TPP	Transformacje Prawa Prywatnego

Inne

ETPC	Europejski Trybunał Praw Człowieka
ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości (obecnie: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej)
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KRS	Krajowy Rejestr Sądowy

NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
SA	sąd apelacyjny
SE	spółka europejska
SN	Sąd Najwyższy
SO	sąd okręgowy
TK	Trybunał Konstytucyjny
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny

Wprowadzenie

Zaskarżanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych stanowi przewidziany w kodeksie spółek handlowych środek prawny służący eliminowaniu z obrotu prawnego wadliwych uchwał przez ich uchylenie bądź stwierdzenie ich nieważności.

Szczególna doniosłość prawa do zaskarżania uchwał związana jest z możliwością zakwestionowania zapadających wolą większości decyzji spółki mocą indywidualnej decyzji uprawnionego podmiotu. Choć uchwały stanowią podstawowy sposób kształtowania i wyrażania woli przez spółkę, głównie złożoność i wielość materii, jakich dotyczą, wpływa na brak zgodności poglądów w kwestii ich charakteru prawnego. Sporny jest również charakter prawny głosów oddawanych na zgromadzeniu spółki kapitałowej.

Prawo do zaskarżania uchwał to podstawowy element ochrony prawa podmiotowego wspólnika (akcjonariusza), jakim jest udział (akcja). Przyznane również organom spółki, ich członkom i innym podmiotom, stanowi jednocześnie sposób zarządzania spółką, instrument jej ochrony, pozwalający na efektywną korektę niewłaściwych decyzji większości wspólników (akcjonariuszy) spółki i zapewnienie zgodności z prawem podejmowanych przez nią działań.

Charakter legitymacji i krąg podmiotów uprawnionych do zaskarżenia uchwały jest jednak sporny. Budzi wątpliwości, czy legitymacją dysponują wyłącznie osoby i organy wskazane w kodeksie, czy też przysługuje ona także innym podmiotom. Brak spójności poglądów skłania nawet do formu-

łowania wniosków o niekonstytucyjności przepisów regulujących możliwości zaskarżenia uchwał. Brak zgodności również w odniesieniu do możliwości zaskarżania uchwał na podstawie art. 189 k.p.c.

Możliwość zakwestionowania przed sądem prawidłowości każdej zapadającej uchwały rodzi ryzyko dla funkcjonowania spółki i zagraża jej efektywności. Dlatego podlega licznym ograniczeniom podmiotowym i przedmiotowym, co pozwala na wyważenie sprzecznych ze sobą dóbr, jakimi są, z jednej strony, ochrona interesu skarżącego, z drugiej, potrzeba zapewnienia stabilności spółce. Indywidualny charakter prawa do zaskarżania uchwał bywa jednak nadużywany i prawo to staje się narzędziem szantażu korporacyjnego.

Podstawy zaskarżenia uchwał stanowią określone przez ustawodawcę przesłanki podważania wadliwych uchwał w procesie sądowym. Choć wejście w życie kodeksu spółek handlowych miało w swym zamierzeniu rozwiązać wątpliwości narosłe na gruncie kodeksu handlowego, nadal nie ma zgodności w tak podstawowych kwestiach jak właściwa koniunkcja podstaw zaskarżenia uchwał czy charakter sankcji grożący wadliwym uchwałom. Zastrzeżenia budzi ponadto dopuszczalność stosowania do uchwał i głosów przepisów kodeksu cywilnego, w tym przepisów o nieważności czynności prawnej i wadach oświadczeń woli. Doktrynę i judykaturę dzieli ponadto spór dotyczący skutków prawnych wyroku uchylającego i stwierdzającego nieważność uchwały, który nie został rozwiązany wydaniem uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013 r. (III CZP 13/13). Kwestia ta ma doniosłe znaczenie praktyczne, wpływa bowiem między innymi na wymagalność wzajemnych roszczeń wspólników (akcjonariuszy) i spółki.

Celem dalszych rozważań jest próba kompleksowego, a jednocześnie szczegółowego i niepomijającego zgłaszanych w doktrynie i judykaturze wątpliwości, omówienia problematyki związanej z zaskarżaniem uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych, ze szczególnym uwzględnieniem charakteru prawnego uchwał i głosów, podstaw wadliwości uchwał i grożącym im sankcjom, charakteru i zakresu legitymacji podmiotów uprawnionych do zaskarżania uchwał, warunków skutecznego zaskarżenia uchwał oraz skutków zaskarżenia uchwał, zarówno w relacjach wewnętrznych, jak i zewnętrznych spółki.

Rozdział I

Charakter prawny uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych

§ 1. Definicja uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej

W znaczeniu socjologicznym uchwała zgromadzenia spółki kapitałowej¹ to akt kształtowania i wyrażania woli przez spółkę, stanowiący efekt ustalenia wspólnej woli współników (akcjonariuszy) spółki przez decyzję podjętą przez jej organ².

---

¹ Przez pojęcia „zgromadzenie spółki kapitałowej” i „zgromadzenie” rozumiem zgromadzenie współników sp. z o.o. i walne zgromadzenie spółki akcyjnej, chyba że zastrzeżono inaczej. Przez pojęcie „spółka” rozumiem spółkę kapitałową, chyba że zastrzeżono inaczej. Przez pojęcie „uchwała” rozumiem także oświadczenie złożone przez jedynego współnika (akcjonariusza) spółki (por. art. 156 i 303 § 1 k.s.h. oraz A. Karolak, „Charakter prawny” uchwały zgromadzenia współników jednoosobowej spółki z o.o., PUG 2004, nr 8, s. 10; R. Czerniawski, *Walne zgromadzenie spółki akcyjnej*, Warszawa 2007, s. 224; J. Sadowski, *Spółki jednoosobowe*, Prawo w Działaniu 2008, nr 6, s. 252; A. Jarocho, *Powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały współników spółki kapitałowej*, Toruń 2010, s. 35; J.P. Naworski (w:) J.P. Naworski, R. Potrzeszcz, T. Siemiątkowski, K. Strzelczyk, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Tytuł III. Spółki kapitałowe. Dział II. Spółka akcyjna*, t. III, red. T. Siemiątkowski, R. Potrzeszcz, Warszawa 2012, s. 992. Odmienne P. Machnikowski, *Uchwała jedynego współnika z art. 173 k.s.h.*, PPH 2002, nr 6, s. 35). Dla oznaczenia pojęcia „uchwała zgromadzenia spółki kapitałowej” będę używać także terminów: „uchwała”, „uchwała spółki” lub „uchwała spółki kapitałowej”.

² Por. A. Szajkowski, M. Tarska, A. Szumański (w:) A. Sołtyński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaia, A. Herbert, M. Tarska, *Kodeks spółek handlowych*, t. II, *Komentarz do artykułów 151–300*, wyd. 3, Warszawa 2014, s. 595; Z. Radwański (w:) E. Drozd, B. Kordasiewicz, M. Pazdan, Z. Radwański, A. Zieliński (w:) *System prawa prywatnego*, t. 2, *Prawo cywilne – część ogólna*, wyd. 2, Warszawa 2008, s. 181; P. Antoszek, *Cywilnoprawny charakter uchwał współników spółek kapitałowych*, Warszawa 2009, s. 31–32.

Justyna Dąbrowska – doktor nauk prawnych; adiunkt na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, adwokat.

W książce kompleksowo, a zarazem szczegółowo zaprezentowano problematykę związaną z podważaniem uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych. W publikacji przedstawiono m.in.:

- charakter powództw o zaskarżenie uchwał,
- podstawy i warunki zaskarżania uchwał oraz ich kwestionowania przez sąd rejestrowy i w drodze zarzutu nieważności,
- charakter prawny legitymacji do zaskarżania uchwał,
- sankcje wadliwych uchwał,
- skutki zaskarżenia uchwał zarówno w relacjach zewnętrznych, jak i wewnętrznych spółki, m.in. wzajemne roszczenia wspólników (akcjonariuszy) spółek kapitałowych i spółki.

Praca zawiera unikatowy przegląd wszystkich podmiotów legitymowanych, m.in.: małżonka i spadkobierców wspólnika (akcjonariusza), zastawnika i użytkownika udziału i akcji, wierzyciela zajętego udziału (akcji), zarządcy, syndyka, zarządcy przymusowego w postępowaniu upadłościowym oraz zarządcy w postępowaniu restrukturyzacyjnym, Ministra Spraw Wewnętrznych, Przewodniczącego KNF i KNF wraz ze szczegółowym omówieniem zagadnienia legitymacji tzw. byłych członków organów spółki.

Książka jest przeznaczona dla przedstawicieli zawodów prawniczych – adwokatów, radców prawnych, sędziów i aplikantów – oraz dla wspólników (akcjonariuszy) i członków zarządów, rad nadzorczych, komisji rewizyjnych, prokurentów spółek kapitałowych. Zainteresuje też pracowników naukowo-dydaktycznych uczelni wyższych.

9 788380 923249 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-8092-324-9

9 788380 923249

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 129 ZŁ (W TYM 5% VAT)